

Hudba, divadlo a školaštvo stredoveku

Laura Smižiková 6.B

Charakteristika:

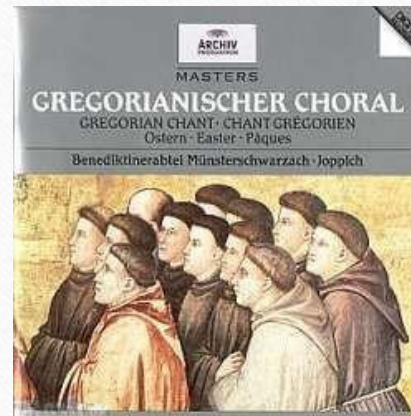
- Obdobie stredoveku v Európe sa datuje **od 5. do 15. storočia**. V tomto období sa objavujú prvé kroniky, legendy, taktiež sa rozvíja výtvarné a hudobné umenie. Veľmi **silnou oblasťou v stredoveku bolo náboženstvo**. Súdnictvo v tom čase fungovalo inak a tresty boli mnohokrát horšie ako samotné hriechy. Niekde sa stredovek označuje aj ako temný vek.

Hudba:

- V stredovekej chrámovej hudbe bol **nadradený text nad hudbou a melódiou**. Dávala sa do pozornosti myšlienka a slovo. Hudba bola vnímaná ako modlitba, ktorá oslavovala Boha a kázala. Vylúčili sa hudobné nástroje a hudba nemala mať umelecký účel, ale skôr duchovný a náboženský.

-
- Spievalo sa väčšinou v kostoloch, kde spievali len muži. **Ženy nesmeli spievať**. V stredoveku sa žena brala, ako zdroj hriechu, ktorý má na svedomí dedičný hriech. Žena bola chápaná z biblického hľadiska. Boli vnímané ako stvorenia, ktoré odvracajú myseľ od Boha.

Stredoveká hudba

- Medzi používané hudobné nástroje patrili bubny, tamburíny, flauty, harfy a strunové nástroje.

- A tu sú krátke ukážky:

https://youtu.be/ZLBiR_9qMoM

<https://www.youtube.com/watch?v=V2zc1TLML1k>

Divadlo:

- Divadlo sa vyvinulo pravdepodobne z magických a náboženských obradov. Tanec, ktorý bol súčasťou týchto obradov, bol zrejme i prvým divadelným prejavom. Zvieracie masky, používané pôvodne pri love i obradoch konaných v súvislosti s lovom, sa stali prvými divadelnými rekvizitami.

- Klasické antické divadlo s príchodom kresťanstva pomaly zanikalo. Pre vznikajúcu cirkev boli tragédie a komédie príliš pohanské a vymykali sa stredovekej morálke.
- Divadelný svet sa čím ďalej tým viac vynaňoval z rúk cirkvi, až ho behom niekoľkých storočí celkom získala svetská časť obyvateľstva, predovšetkým mešťania.

Stredovek v školských laviciach

- V tej dobe sa viac počúvalo, ako písalo, memorovali sa latinské veršičky, využívali sa mnemotechnické pomôcky. Žiaci si cibrili pamäť, nebolo to ako teraz, že si všetko vygúglime na internete.
- Mladíci boli vychovávaní ku kresťanskej dokonalosti, k cnostiam a poznaniu Svätého písma. Školstvo rozdelené na tri stupne. V najnižšom – základnom stupni – sa chlapci učili čítať, počítat' a spievať'. Spev totiž potrebovali pri spievaní v chóre v kostole. Dievčatá však mohli spievať' iba s rehoľníkmi v kláštornej škole.

-
- Nebola povinná školská dochádzka. Deti, ktorým bola určená rehoľná budúcnosť, sa vzdelávali v kláštorných školách, kde boli aj ubytované. Neskôr mali kláštory aj takzvanú vonkajšiu školu pre deti, ktoré sa pripravovali na dráhu svetských úradníkov.
 - Okrem toho boli katedrálne a kapitulske školy – v Bratislave, Nitre a na Spiši.
 - V mestách sa nachádzali tiež farské a mestské školy. Na chod farských škôl prispievali mešťania, napríklad v zime drevom na kúrenie, keďže v triedach bola piecka ako povinná výbava.

- Po zvládnutí základov bol systém výučby založený na siedmich slobodných umeniach, ktoré sa členili na trívium: rétoriku, gramatiku a logiku, pričom zvyšok – kvadrívium: aritmetika, geometria, astronómia a hudba, bol ladený prírodno-matematicky.

Univerzity:

- Cirkev sa vždy starala o vedu a všemožne ju podporovala a hájila. Katedrálne a kláštorné školy vyučovali aj tie predmety, ktoré podľa nášho terajšieho názoru patria na univerzitu.
- Od polovice 12. storočia, vyvíjali sa najvýznamnejšie vtedajšie školy do ústavov, ktoré pestovali výlučne vyššiu vedu. Tak vznikli univerzity.
- Na univerzitách študovali len muži. Zaujímavosťou bolo, že ak mal chlapec ženský výzor, tak sa na univerzitu nedostal.

-
- Vlastnosti učiteľov, knihy podľa ktorých sa malo prednášať, podmienky, za ktorých mohli učitelia teológie nastúpiť, ako aj povinnosti študentov, boli podriadené pápežskému dohľadu.
 - Pápeži ustanovovali univerzitám zvláštnych kancelárov a od doby Inocenta III. rozličnými zákonmi a nariadeniami univerzity podporovali. Pri sporoch medzi študentami a učiteľmi rozhodovali pápeži; pápeži dávali univerzitné zákony, v ktorých sa ukazuje veľká starostlivosť o vedu.

Zdroje:

- <https://www.webnoviny.sk/zivot-v-stredoveku-toto-je-top-7-zaujímavosti-ktore-vam-ani-wikipedia-nepovie-2/>
- <https://encyklopediapoznania.sk/clanok/2860/historia-divadla-v-rokoch>
- <https://www.christianitas.sk/skolstvo-v-stredoveku/>
- https://cviceni1.rastef.com/cestina/eul/divadlo_stredovek.html
- <http://www.stredovek.wz.cz/obchod.html>
- <https://sk-sk.facebook.com/pg/stredoveka/posts/>
- <https://www.stoplusjednicka.cz/stredoveke-divadlo-lidova-i-vznesena-zabava>
- <http://zanyka.cz/>
- <https://miluna-venca.cz/stredoveka-hudba-medieval-music/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=V2zc1TLML1k>
- <https://history.hnonline.sk/starsie-dejiny/2022502-stredovek-v-laviciach-ak-mal-chlapec-zensky-vyzor-nemohol-studovat-na-univerzite>

ĎAKUJEM ZA POZORNOST
